

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020112

DOM
2021-06-30
Stockholm

Mål nr
PMFT 3655-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens dom 2019-03-01 i mål nr PMFT 10397-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

J.J.,

Motpart

M.A.,

SAKEN

Upphovsrättsintrång

DOMSLUT

Patent- och marknadsöverdomstolen fastställer Patent- och marknadsdomstolens domslut i överklagad del (punkten 1).

Dok.Id 1705174

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 00

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.patentochmarknadsoverdomstolen.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

Patent- och marknadsöverdomstolen prövar först om teckningarna och fotografierna har skydd enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen). Om alstren har skydd, bedömer domstolen därefter om någon av M.A. åtgärder utgör ett sådant otillåtet förfogande som innebär intrång i J.J. ensamrätt. Slutligen kan det bli aktuellt att pröva om J.J. har rätt till skadestånd.

Upphovsrättsligt skydd

Patent- och marknadsöverdomstolen instämmer i Patent- och marknadsdomstolens bedömning att teckningarna utgör konstnärliga verk enligt 1 § upphovsrättslagen.

Vad gäller fotografierna bedömer Patent- och marknadsöverdomstolen att dessa inte kan anses ge uttryck för några fria eller kreativa val. Fotografierna har därför inte sådan originalitet som krävs för att de ska anses utgöra verk i upphovsrättslagens mening. I stället bedömer Patent- och marknadsöverdomstolen, i likhet med Patent- och marknadsdomstolen, att fotografierna är skyddade som fotografiska bilder enligt 49 a § upphovsrättslagen.

Frågan om intrång genom överföring till allmänheten

Ensamrätten till verk och fotografiska bilder innefattar rätten att göra dem tillgängliga för allmänheten (2 § första stycket och 49 a § första stycket upphovsrättslagen).

Ett verk görs tillgängligt för allmänheten bl.a. när det överförs till allmänheten. Överföring till allmänheten sker när ett verk på trådbunden eller trådlös väg görs tillgängligt för allmänheten från en annan plats än den där allmänheten kan ta del av verket (2 § tredje stycket 1 upphovsrättslagen).

första och fjärde styckena samt 49 a § fjärde stycket upphovsrättslagen. M.A. har därmed inte gjort intrång i J.J. ensamrätt i nu aktuellt avseende.

Avslutande bedömning

Patent- och marknadsöverdomstolen har funnit att M.A. inte har begått något intrång i J.J. ensamrätt till verken och de fotografiska bilderna på sätt som J.J. påstått. Det finns därför inte någon skyldighet för M.A. att betala skadestånd till J.J. för utnyttjandet. J.J. talan ska därför, även enligt Patent- och marknadsöverdomstolens bedömning, lämnas utan bifall. Patent- och marknadsöverdomstolens domslut i punkten 1 ska därmed stå fast.

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens domar inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen, 2016:188, om patent- och marknadsdomstolar). Denna dom får därför inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Kerstin Norman, Eva Edwardsson och Mattias Pleiner, referent.

BAKGRUND

J.J. har tagit fyra fotografier och ritat fyra teckningar som han publicerat i artiklar på sin hemsida yakida.se. M.A. har använt sig av fotografierna och teckningarna i samband med en genstämning mot J.J. i mål T 1773-17 vid Attunda tingsrätt där han har väckt talan om förtal mot henne.

J.J. har väckt talan mot M.A. i Patent- och marknadsdomstolen med påstående om att nämnda agerande utgör ett upphovsrättsligt intrång i hans ensamrätt till fotografierna och teckningarna.

M.A. har genstämt J.J. och gjort gällande att J.J. lämnat in skärmdumpar av fem sidor från hennes blogg (bloggsidorna) och att detta utgör ett upphovsrättsligt intrång i hennes ensamrätt till bloggsidorna. M.A. har i genstämningen också gjort gällande att J.J. tagit texter från hennes blogg (texterna) och olovligt publicerat dessa på sin hemsida yakida.se.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING I HUVUDKÄROMÅLET

J.J. har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen ska förplikta M.A. att till honom betala 9 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för dom till dess betalning sker. Han har vidare yrkat ersättning för sin rättegångskostnad med 900 kr, avseende ansökningsavgift.

M.A. har bestritt yrkandena och inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING I GENKÄROMÅLET

M.A. har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen ska förplikta J.J. att till henne betala 9 300 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för

Skälig ersättning

M.A. har använt materialet på ett befogat sätt. Därmed föreligger inget intrång och inget belopp kan vitsordas som skäligt i och för sig. Även om domstolen skulle finna att upphovsrättsintrång föreligger ska ingen ersättning utgå.

GRUNDER I GENKÄROMÅLET

M.A.

Upphovsrättsligt skydd

M.A. har skapat de aktuella bloggsidorna och texterna vilka åtnjuter upphovsrättsligt skydd.

Bloggsidorna, som omfattar layout, texter och bilder inom ramarna för respektive skärmdump på s. 1, 2, 3, 6 och 7 i aktbil. 3, är ett resultat av hennes skapande och har stor verkshöjd.

Texterna omfattar de rödmarkerade styckena i aktbil. 77. Hon har själv skrivit de stycken som inleds eller avslutas med ”M.A. sa” och ”Upplagd av M.A.” samt den rödmarkerade texten i avsnitt 8 ”Allmosan, ärlighet och uppriktighet”. Övriga rödmarkerade stycken där det står ”Anonym” eller någon annans namn är inte skrivna av henne. Hon har dock upphovsrätt till dessa kommentarer i egenskap av publicist. Kommentarererna hör till blogginläggen och är skrivna i sin tid av de personer som då var inblandade. Dessa personer har valt att kommentera i hennes bloggar och ingen annanstans. Skribenterna har därmed överlåtit ansvaret för sina texter till henne. I och med att kommentarer godkänns av henne innan de publiceras på hennes blogg har hon i egenskap av publicist upphovsrätt till dem. När J.J. tar dessa kommentarer och publicerar dem på yakida.se har han begått ett upphovsrättsintrång.

Skälig ersättning

Eftersom J.J. begått upphovsrättsintrång ska han betala skälig ersättning för de olovliga utnyttjandena. Skälig ersättning för utnyttjandet av de fem bloggsidorna motsvarar 300 kr per bloggsida, totalt 1 500 kr.

De aktuella texterna omfattar 78 321 tecken. Eftersom en skälig ersättning inte ryms inom ramen för ett förenklat tvistemål begärs ersättning för de aktuella texterna endast med ett symboliskt belopp om 7 800 kr. Skälig ersättning uppgår i vart fall till detta belopp.

För tydlighetens skull ska det framhållas att den begärda ersättningen inte utgör ett medgivande eller samtycke till J.J. publicering av texterna.

J.J.

Upphovsrättsligt skydd

J.J. medger att M.A. skrivit texten som förekommer på skärmdumparna av de aktuella bloggsidorna. Designen och layouten på de artiklar som M.A. skrivit i sina bloggar tillkommer däremot företaget Blogger vilket framgår av företagets villkor. De aktuella bloggsidorna, som funnits publicerade offentligt på M.A. bloggar i många år, omfattar en begränsad mängd text av obetydlig karaktär som saknar verkshöjd.

M.A. ersättningsyrkande omfattar texter i form av kommentarer till blogginlägg som är skrivna av andra namngivna personer och även av anonyma personer på andra bloggar som inte tillhör M.A.. Det är endast de textinlägg som inleds med ”M.A. sa” som vitsordas vara skrivna av

om vilka inlägg hon har skrivit.

M.A. har hävdad att hon har upphovsrätt även till övriga rödmarkerade inlägg, dvs. inlägg som andra har skrivit. Hon har inte åberopat några avtal om överlåtelse eller upplåtelse av rättigheter eller exempelvis användarvillkor för bloggarna till stöd för att hon förvärvat rättigheterna till texterna från de som skrivit dem. Att någon skrivit en kommentar på en blogg kan enligt domstolens bedömning inte heller i sig anses innebära att författaren överlåtit eller upplåtit sin eventuella upphovsrätt till inlägget till den som driver bloggen. Att den som driver en blogg kan ha ett ansvar att se till att kommentarer inte t.ex. har vissa typer av olagligt innehåll, är en annan sak. Domstolen bedömer därför att M.A. inte visat att hon innehar den eventuella upphovsrätten till dessa andra inlägg.

Domstolen kommer därför endast att ta ställning till om de inlägg som inleds eller avslutas med orden ”M.A. sa” och ”Upplagd av M.A.”, samt den rödmarkerade texten i avsnitt 8 ”Allmosan, ärlighet och uppriktighet” skyddas av upphovsrättslagen.

Det finns inget hinder i sig mot att en text skriven i ett kommentarsfält på en blogg kan vara upphovsrättsligt skyddad. Det som avgör om så är fallet är om texten utgör författarens intellektuella skapelse.

EU-domstolen har i ett mål om korta utdrag ur tidningsartiklar utvecklat hur bedömningen ska ske av om en text utgör en intellektuell skapelse. EU-domstolen uttalade att i tidningsartiklar följer upphovsmannens egna intellektuella skapelse normalt av det sätt på vilket ämnet presenteras och språkbehandlingen. Orden som ingår i en text omfattas inte i sig av skyddet. Det är istället genom valet, dispositionen och kombinationen av dessa ord som upphovsmannen kan ge uttryck för sin kreativitet på ett originellt sätt och ges möjlighet att nå ett resultat som utgör en intellektuell skapelse (se EU-domstolens dom den 16 juli 2009 i mål C-5/08, Infopaq, p. 44–46).

Upphovsrätten ger inte ensamrätt till idéer, faktapåståenden, åsikter eller liknande. Det är alltså fritt fram för andra att ge uttryck för samma sak på sitt eget sätt. Annorlunda uttryckt saknar det betydelse för upphovsrättsligt skydd *vad* någon skriver om, det avgörande är *hur* denne skriver.

När det gäller upphovsrättsligt skydd för de inlägg som M.A. har skrivit gör domstolen följande bedömning. Det rör sig om ett större antal korta inlägg. Det framgår att inläggen ingår i diskussioner mellan olika personer. Inläggen domineras av frågor till andra debattörer, påståenden samt åsiktsyttringar av olika slag. Inläggen framstår genomgående som spontant skrivna, utan några särskilda överväganden gällande valet, dispositionen eller kombinationen av ord. Även med beaktande av att det har funnits vissa valmöjligheter vid den närmare utformningen av inläggen bedömer domstolen att det inte kan anses att resultatet framstår som intellektuella skapelser (jfr NJA 2015 s. 1097, p. 23). De texter som domstolen bedömer att M.A. har skrivit utgör därför inte litterära verk som skyddas av upphovsrättslagen. M.A. genkärsmål ska därför avslås i denna del.

Bloggsidorna

M.A. har gjort gällande att hon har upphovsrätt till layout, texter och bilder inom ramarna för respektive skärmdump på s. 1, 2, 3, 6 och 7 i aktbil. 3.

Layouten på bloggsidorna framstår enligt domstolens bedömning inte som individuellt och originellt utformad. M.A. har inte förklarat närmare av vilka skäl layouten ska anses utgöra en intellektuell skapelse, eller åberopat någon bevisning som visar detta. Domstolen bedömer därför att layouten på skärmdumparna inte har upphovsrättsligt skydd.

När det gäller bilder på skärmdumparna har dessa maskerats i det underlag som domstolen har tillgång till, med undantag för en bild på nya Vallentuna centrum på s. 3

i aktbil. 3. M.A. har inte gjort gällande eller visat att hon har ensamrätten till denna bild i och för sig. När det gäller de maskerade bilderna saknas uppgift om vad de föreställer. Domstolen saknar alltså underlag för att bedöma om de utgör upphovsrättsligt skyddade verk. I alla händelser så har M.A. inte visat att hon innehar ensamrätten till dessa bilder. Domstolen bedömer därför att M.A. inte visat att hon har upphovsrätt till bilderna på skärmdumparna.

De korta texterna på s. 3, 6 och 7 i aktbil. 3 framstår som rent beskrivande, och skyddas därför inte av upphovsrätt. I texterna på s. 1 och 2 framstår det dock som att M.A. genom valet av ord och uttryck gett texterna en sådan individuell särprägel att de får anses utgöra intellektuella skapelser. Domstolen bedömer därmed att när det gäller skärmdumparna har M.A. endast visat att hon har upphovsrätt till texterna på s. 1 och 2 i aktbil. 3.

Som framgått ovan är det ostridigt att J.J. framställt exemplar av de aktuella texterna, genom att spara ner en kopia av dem på sin dator. Han har inte haft M.A. tillstånd till detta och har därför gjort intrång i hennes upphovsrätt till texterna på s. 1 och 2 i aktbil. 3. I enlighet med domstolens bedömning i huvudkäromålet ovan utgör dock hans åtgärd att ge in dessa texter till domstolen i nuvarande mål inget intrång i M.A. rätt till dem. I likhet med bedömningen i huvudkäromålet får den exemplarframställning han gjort sig skyldig till också anses vara av så ringa omfattning att någon skälig ersättning inte ska utgå. Även M.A. genkätromål ska därför avslås i sin helhet.

Rättegångskostnader

Båda parter har yrkat ersättning för de ansökningsavgifter de betalat till domstolen i sina respektive käromål. Eftersom de båda har förlorat sina käromål ska de bära sina egna rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (PMD-02)

Överklagande, ställt till Patent- och marknadsöverdomstolen, ska ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen senast den 22 mars 2019. Prövningstillstånd krävs.

Peter Olivecrona

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, Patent- och marknadsdomstolen

PMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Patent- och marknadsdomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Patent- och marknadsöverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövnings-tillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Patent- och marknadsdomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Patent- och marknadsdomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Patent- och marknadsöverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Patent- och marknadsöverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Patent- och marknadsöverdomstolen

När överklagandet kommer in till Patent- och marknadsöverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Patent- och marknadsöverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att Patent- och marknadsdomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om Patent- och marknadsdomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med Patent- och marknadsdomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.